

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

*a sesizărilor nr. 59g/2023, nr. 60g/2023, nr. 61g/2023, nr. 64g/2023 și
nr. 65g/2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 312 alin.
(5) din Codul de procedură penală
(atribuțiile instanței de recurs în cazul contestării aplicării sechestrului pe
bunuri [II])*

CHIȘINĂU

16 martie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 10 martie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 16 martie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicate de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, în dosarele nr. 12r-21/2021, nr. 12r-54/2021, 12r-53/2021, 12r-33/2021 și nr. 12r-35/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, de trei complete de judecată de la Curtea de Apel Chișinău formate din judecătorii: (1) dl Ion Bulhac, dl Ghenadie Lîsîi și dl Ghenadie Morozan; (2) dl Iurie Iordan, dl Ion Bulhac și dl Ghenadie Lîsîi; (3) dl Ion Bulhac, dl Ghenadie Lîsîi și dl Denis Băbălău.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor și a motivelor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, dosar căruia i-a atribuit numărul 59g/2023.

A. Circumstanțele litigiilor principale

Circumstanțele cauzei nr. 12r-21/2021 (sesizarea nr. 59g/2023)

4. Printr-o încheiere din 28 mai 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a autorizat punerea sub sechestru a unor bunuri imobile al căror titular este dna Oxana Childescu. În motivarea încheierii se menționează că beneficiarul efectiv al acestor bunuri este dl Vladimir Plahotniuc, care are calitatea de învinuit.

5. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 28 mai 2020 a fost contestată cu recurs de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dnei Oxana Childescu și ale dlui Vladimir Plahotniuc.

6. Pe parcursul examinării cauzei în recurs, dl avocat Lucian Rogac a ridicat, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, excepția de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală.

7. Printr-o încheiere din 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 12r-54/2021 (sesizarea nr. 60g/2023)

8. Printr-o încheiere din 23 noiembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a autorizat punerea sub sechestru a unor bunuri al căror titulari sunt „Capital Investments Imobil” S.R.L. și „Capital Investments” S.R.L. În motivarea încheierii se menționează că beneficiarul efectiv al acestor bunuri este dl Vladimir Plahotniuc, care are calitatea de învinuit.

9. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 23 noiembrie 2020 a fost contestată cu recurs de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc.

10. Pe parcursul examinării cauzei în recurs, dl avocat Lucian Rogac a ridicat, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, excepția de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală.

11. Printr-o încheiere din 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 12r-53/2021 (sesizarea nr. 61g/2023)

12. Printr-o încheiere din 23 noiembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a autorizat punerea sub sechestru a unor bunuri imobile al căror titular este „Business Agreement” S.R.L. În motivarea încheierii se menționează că beneficiarul efectiv al acestor bunuri este dl Vladimir Plahotniuc, care are calitatea de învinuit.

13. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 23 noiembrie 2020 a fost contestată cu recurs de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc.

14. Pe parcursul examinării cauzei în recurs, dl avocat Lucian Rogac a ridicat, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, excepția de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală.

15. Printr-o încheiere din 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 12r-33/2021 (sesizarea nr. 64g/2023)

16. Printr-o încheiere din 2 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a autorizat punerea sub sechestru a unor bunuri imobile al căror titular este „Business Agreement” S.R.L. În motivarea încheierii se menționează că

beneficiarul efectiv al acestor bunuri este dl Vladimir Plahotniuc, care are calitatea de învinuit.

17. Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 2 septembrie 2020 a fost contestată cu recurs de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc.

18. Pe parcursul examinării cauzei în recurs, dl avocat Lucian Rogac a ridicat, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, excepția de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală.

19. Printr-o încheiere din 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 12r-35/2021 (sesizarea nr. 65g/2023)

20. Printr-o încheiere din 23 octombrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a autorizat punerea sub sechestru a unor mijloace bănești aflate pe conturile bancare ale dlui Vladimir Plahotniuc, care are calitatea de învinuit.

21. Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 23 octombrie 2019 a fost contestată cu recurs de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc.

22. Pe parcursul examinării cauzei în recurs, dl avocat Lucian Rogac a ridicat, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, excepția de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală.

23. Printr-o încheiere din 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

24. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

[...].”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

25. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 302 Măsurile procesuale de constrângere aplicate cu autorizarea judecătorului de instrucție

„(1) Cu autorizarea judecătorului de instrucție pot fi aplicate măsuri procesuale de constrângere, și anume:

- 1) amânarea înștiințării rudelor despre reținerea persoanei până la 12 ore;
- 2) aplicarea amenzii judiciare;
- 3) punerea bunurilor sub sechestru; precum și
- 4) alte măsuri prevăzute de prezentul cod.

(2) Hotărârea judecătorului de instrucție referitoare la autorizarea măsurilor procesuale de constrângere poate fi atacată cu recurs de către părți în instanța ierarhic superioară în termen de 3 zile. Recursul se examinează în condițiile art. 311 și 312.”

Articolul 312 Controlul judiciar al legalității încheierii privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor

„(1) Controlul judiciar al legalității încheierii judecătorului de instrucție privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor, adoptate în condițiile art.308-310, se efectuează de către instanța judecătorească ierarhic superioară într-un complet format din 3 judecători.

[...]

(5) În urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:

1) **admite recursul prin:**

a) **anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție** sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea mandatului de arestare ori de prelungire a arestării, sau aplicarea

unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decât cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepțiilor

26. Autorul excepțiilor contestă faptul că legislatorul nu a reglementat, în mod expres, la articolul 312 alin. (5) din Codul de procedură penală competența instanței de recurs de a ridica sechestrul în situația în care admite un recurs formulat împotriva unei încheieri de autorizare a sechestrului.

27. În opinia autorului excepțiilor, justițiabilii sunt privați de un remediu efectiv, dată fiind omisiunea în discuție. În susținerea argumentelor sale, autorul excepțiilor a invocat pretinsa încălcare a articolelor 20, 23, 46 și 119 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

28. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

29. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

30. Curtea observă că excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de reprezentantul unei părți în procese. Astfel, sesizările sunt formulate de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

31. Obiectul excepțiilor de neconstituționalitate îl constituie articolul 312 alin. (5) din Codul de procedură penală.

32. Curtea notează că prevederile contestate în prezenta cauză au constituit anterior obiectul unor sesizări, fiind invocate aceleași argumente (a se vedea DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022).

33. Curtea a observat că, potrivit articolului 302 alin. (2) din Codul de procedură penală, hotărârea judecătorului de instrucție referitoare la autorizarea măsurilor procesuale de constrângere, inclusiv punerea bunurilor sub sechestr, poate fi atacată cu recurs de către părți în instanța ierarhic superioară în termen de 3 zile. Recursul se examinează în condițiile articolelor 311 și 312 din același Cod, care reglementează controlul judiciar al aplicării măsurilor preventive și al prelungirii lor. Articolul 312 alin. (5) pct. 1) lit. a) din Cod îi conferă instanței de recurs competența să admită recursul și să anuleze măsura preventivă (DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 42).

34. Curtea a constatat că articolul 302 alin. (2) din Codul de procedură penală conține o normă de trimitere. Astfel, recursul formulat împotriva încheierilor de

autorizare a măsurilor procesuale de constrângere, inclusiv a sechestrului, se examinează „în condițiile” normelor care reglementează examinarea recursului împotriva măsurilor preventive. Curtea a menționat că textul „în condițiile” din norma de trimitere sugerează ideea că normele la care se face trimitere sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în cazul contestării unei măsuri procesuale de constrângere, inclusiv a unui sechestr. Din acest motiv, Curtea nu a putut identifica ce împiedică instanța de recurs să anuleze sechestrul, la fel cum poate să anuleze măsurile preventive, atunci când are motive suficiente să o facă (DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 43).

35. Curtea a reținut că, sub aparența unor critici de neconstituționalitate, autorul excepțiilor a ridicat, de fapt, o problemă de interpretare și aplicare a legii procesual penale. Totuși, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, § 45)

36. Astfel, Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate sunt repetate și, de vreme ce nu au intervenit elemente noi care să provoace reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele menționate în Decizia nr. 187 din 22 decembrie 2022 rămân valabile și în prezenta cauză.

37. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate în discuție nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 312 alin. (5) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicate de dl avocat Lucian Rogac, în interesele dlui Vladimir Plahotniuc, în dosarele nr. 12r-21/2021, nr. 12r-54/2021, 12r-53/2021, 12r-33/2021 și nr. 12r-35/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 16 martie 2023

DCC nr. 32

Dosarul nr. 59g/2023